

## TEGNSPRÅKPRISEN 2018 – JURYENS BESLUTNING OG BEGRUNNELSE

Juryen hadde møte 10.09.2018. To av jurymedlemmene møttes fysisk på Universitetet i Oslo, og to var til stede via telefon. Vår avgjørelse er begrunnet ut fra kriteriene som er satt av Språkrådet: *Prisen skal medvirke til å fremme, utvikle og bevare norsk tegnspråk.*

Tegnspråkprisen deles ut for første gang i år, og juryen diskuterte om prisen skulle gå til én person, eller om den skulle deles mellom flere. Vi ble enige om å dele prisen i to denne gangen, både for å hedre en pioner som har bidratt til å fremme, utvikle og bevare norsk tegnspråk i forskning, og for å ære en aktør som hver dag gjør et konkret og viktig arbeid i tråd med statuttene for prisen.

Den første prismottakeren er:

### **Marit Vogt-Svendsen**

Marit Vogt-Svendsen er, som forslagsstilleren skriver, en pioner i arbeidet for norsk tegnspråk. Hun innså tidlig at en måte å heve statusen til et språk på, var å forske på det og dokumentere lingvistiske særtrekk. Hun skrev den første hovedfagsoppgaven om norsk tegnspråk og var den første i Norge som tok doktorgrad på norsk tegnspråk. Hun har både møtt motstand og fått støtte for det arbeidet hun har gjort. Norsk tegnspråk og dets språkbrukere har vært utsatt for prosesser hvor man har søkt å «fornorske» tegnspråket. Dette kan tolkes som et uttrykk for at norsk tegnspråk ble sett på som underlegent norsk tale- og skriftspråk. Marit Vogt-Svendsens forskning på norsk tegnspråk har bidratt til å motvirke dette synet. Hun har medvirket til å fremme, utvikle og bevare norsk tegnspråk ved å dokumentere språket slik det ble brukt av døve. Dette har i sin tur gitt døve grunn til å være stolt av språket sitt. I denne sammenhengen er det også på sin plass å takke alle de døve som har bidratt til Marit Vogt-Svendsens forskning, både som språkmodeller og diskusjonspartnere.

I tillegg til å forske på norsk tegnspråk var Vogt-Svendsen den som fikk i stand det første lingvistiske studietilbudet om tegnede språk ved Universitetet i Trondheim, det såkalte LING8. Hun var også pådriver for tegnspråk grunnfag og mellomfag ved UiO, sammen med blant andre Odd-Inge Schröder. Dette førte til at noen personer fikk tatt en mastergrad i norsk tegnspråk. Med norsk tegnspråk som undervisningsspråk førte disse studiene både til språkrøkt, bevisstgjøring blant språkbrukere og etablering av lingvistiske tegn som ennå lever i norsk tegnspråk.

Marit Vogt-Svendsen har også bidratt i det viktige nordiske og internasjonale samarbeidet om forskning på tegnede språk. Hennes forskningsartikler er fremdeles høyst aktuelle og vil fortsette å være det lenge. Vogt-Svendsen er en inspirasjon for dem som kommer etter og vil forske på norsk tegnspråk. Kombinasjonen faglig dyktighet, nytenkning, respekt for språkbrukerne og ydmykhet er et eksempel til etterfølgelse.

Prismottaker nummer to:

## **NRK**

NRK har som allmennkringkaster et ansvar for at hele befolkningen får tilgang til både informasjon og underholdning. Dette er et ansvar NRK er seg bevisst, og det viser de gjennom NRK tegnspråk, som presenterer nyheter på norsk tegnspråk, og som tolker aktualitetsprogrammer til hele befolkningen. I samarbeid med stiftelsen Døves Media sender også NRK tegnspråk tegnspråklige programmer for barn og unge. NRK tegnspråk har utviklet sjangeren «nyhetsopplæsning på norsk tegnspråk» gjennom mange år, og vi har sett en utvikling der man har våget å utforske forskjellene mellom tegnspråk og talespråk og å frigjøre seg mer og mer fra talespråket. NRK har sågar fått inn egne nyhetssaker som er aktuelle for den tegnspråklige befolkningen. Tolkningen av programmer har også gjennomgått en utvikling både i mengde og i kvalitet, og i dag tolkes mange programmer i ulike sjangre hver eneste ettermiddag og kveld.

NRK tegnspråk bidrar til å utvikle norsk tegnspråk gjennom å stadig utvikle og utvide nyhetssendingene sine, og ved å tolke ulike typer program. Norsk tegnspråk fremmes og bevares gjennom NRKs innsats ved å stadig utvikle og utvide tilbudet sitt på norsk tegnspråk. NRK gjør en solid jobb, og har lagt godviljen til når interesseorganisasjoner har presset på. Også ansatte internt har stått på og banet vei for stadig nye måter å gjøre NRKs brede og gode programtilbud tilgjengelig for flere. Her vil juryen, på bakgrunn av innspill fra forslagsstilleren, fremheve Siri Antonsen, som startet som tolk og som nå er tilgjengelighetssjef i NRK. Hun har vært en aktiv pådriver i denne utviklingsprosessen og har mye av ansvaret for den positive utviklingen vi har sett i NRK tegnspråk gjennom årene.